

สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกการส่งเสริมโดยสร้างความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้านความเข้าใจศรัทธาความเชื่อมั่นเครือข่ายความร่วมมือการประชาสัมพันธ์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลภายใต้เศรษฐกิจพอเพียงตามรูปแบบการจัดการความรู้สามารถพึ่งตนเองมีความต่อเนื่องพัฒนาปรับปรุงงานและส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้าน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยการเริ่มศึกษาข้อมูลรูปแบบการจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และประเมินรูปแบบโดยใช้วิจัยเชิงปริมาณตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์การจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

การวิเคราะห์การจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอกงเตง จังหวัดเชียงราย ใช้วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาในพื้นที่เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอกงเตง ใน 4 ส่วนสำคัญคือ 1) บริบทวิถีชีวิตของคนในชุมชน 2) ลักษณะโครงสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในชุมชน 3) ข้อมูลการจัดการสวัสดิการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน และ 4) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการดำเนินงานกองทุนในมุมมองของคณะกรรมการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในส่วนของผลการวิเคราะห์การจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอกงเตง จังหวัดเชียงราย ได้แก่ คณะกรรมการของกองทุนสวัสดิการสังคม ผู้นำชุมชน และแกนนำกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่เทศบาลตำบลบ่อเกลือเหนือ จังหวัดน่านศึกษาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนตำบลละ 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ ตัวผู้วิจัย และแนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก (Interview Guide) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการทบทวนเอกสารและรายงานการศึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมข้อมูลพื้นฐานของชุมชนคือ การวิเคราะห์ถึงการจัดการสวัสดิการสังคมโดยชุมชนที่มีอยู่เดิม ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ 1) บริบทวิถีชีวิตของคนในชุมชน 2) ลักษณะโครงสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในชุมชน 3) ข้อมูลการจัดการสวัสดิการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน และ 4) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการดำเนินงานกองทุนในมุมมองของคณะกรรมการรวมทั้งใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participation Observation) และแบบสังเกต (Observation Form) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) โดยใช้เครื่องบันทึกเสียงและแบบบันทึกภาคสนาม (Field Note) เพื่อบันทึกการสนทนาระหว่างการสัมภาษณ์เชิงลึก หลังจากนั้น ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดจากการทบทวนวรรณกรรมและการวิจัยเชิงคุณภาพดังกล่าวมาสังเคราะห์ เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการพัฒนาเป็นการติดตามและประเมินผลอย่างกัลยาณมิตร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาการจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอกงเตง จังหวัดเชียงรายเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก

(In – depth Interview) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non – Participation Observation) ตามแนวคำถามหลักที่สร้างไว้เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของชุมชน และแนวประเด็นคำถามรอง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับ 1) บริบทวิถีชีวิตของคนในชุมชน 2) ลักษณะโครงสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในชุมชน 3) ข้อมูลการจัดสวัสดิการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน และ 4) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการดำเนินงานกองทุนในมุมมองของคณะกรรมการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์การจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอกองทอง จังหวัดเชียงรายครั้งนี้ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เป็นหลัก โดยมีการเปรียบเทียบข้อค้นพบของปรากฏการณ์ที่ทำการศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ (Data Sources) โดยการใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) เพื่อเป็นการเปรียบเทียบและตรวจสอบความแน่นอนของข้อมูล

ตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอกองทอง จังหวัดเชียงราย

เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยการเริ่มศึกษาข้อมูลรูปแบบการบริหารจัดการสวัสดิการสังคมโดยชุมชน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และประเมินรูปแบบโดยใช้วิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในส่วนของผลการจัดการสวัสดิการสังคมบนความหลากหลายทางวัฒนธรรม กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเมืองทราย อำเภอกองทอง จังหวัดเชียงรายนี้ ได้แก่

1. เชิงปริมาณ สมาชิกกองทุนสวัสดิการสังคม ศึกษาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 81คนเพื่อให้ข้อมูลในขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบใหม่เบื้องต้น และร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมทำกิจกรรม ร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมค้นหาผู้รับผิดชอบกิจกรรม ส่วนในกลุ่มประชากรทุกคนที่มีสิทธิได้รับบริการทางสังคมและอาศัยอยู่จริง ณ เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอกองทอง จังหวัดเชียงราย เพื่อให้ข้อมูลในขั้นตอนของการทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นใหม่และสรุปผลการทดลอง ซึ่งศึกษาการจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอกองทอง จังหวัดเชียงรายด้วยกระบวนการขับเคลื่อนทั้งจากภายนอกชุมชนและภายในชุมชน อันได้แก่ การผลักดันนโยบายรัฐหนุนเสริม การเชื่อมโยงเครือข่ายภาคส่วนต่างๆ การพัฒนากลไกของสวัสดิการสังคมโดยชุมชน ตลอดจนบริหารจัดการ การดำเนินงาน และการติดตามผลการดำเนินงานของสวัสดิการสังคม

2. เชิงคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในส่วนของผลการวิเคราะห์การจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอกองทอง จังหวัดเชียงรายนี้ ได้แก่

คณะกรรมการของกองทุนสวัสดิการสังคมผู้นำชุมชน และแกนนำกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่เทศบาลตำบลบ่อเกลือเหนือ จังหวัดน่านศึกษาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนตำบลละ 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. **แบบสอบถาม** โครงสร้างของแบบสอบถามเรื่องการพัฒนาการจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2. ความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชน ได้แก่ ด้านการวางแผนการจัดสวัสดิการชุมชน ด้านการจัดการองค์กรสวัสดิการชุมชน ด้านการสั่งการขององค์กรสวัสดิการชุมชน ด้านการควบคุมขององค์กรสวัสดิการชุมชน

ส่วนที่ 3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชน ได้แก่ ด้านการร่วมกันวางแผน ด้านการร่วมกันปฏิบัติตามแผน ด้านการร่วมกันใช้ประโยชน์

2. **แบบสัมภาษณ์และระดมความคิดเห็น** ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผ่านการศึกษาเอกสารและรายงานการศึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของการศึกษาและประเด็นที่ต้องการศึกษา จากนั้นนำเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ข้อคำถามเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการสวัสดิการสังคมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสันทรายงาม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงรายในแบบสัมภาษณ์และระดมความคิดเห็น ครอบคลุมด้วยกระบวนการขับเคลื่อนทั้งจากภายนอกชุมชนและภายในชุมชน อันได้แก่ ทิศนคติต่อการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการ ความมีวินัยในการรับสวัสดิการปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการดำเนินงานกองทุนในมุมมองของคณะกรรมการในการดำเนินงานของสวัสดิการสังคม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ลักษณะ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ภายหลังจากได้ผลการวิจัยตามวิธีดำเนินการวิจัยในตอนต้นที่ 1 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์รูปแบบเดิมที่มีอยู่ของสวัสดิการชุมชนแล้ว ในขั้นตอนต่อมาของการดำเนินงานตามในการพัฒนารูปแบบก็คือ การพัฒนารูปแบบใหม่เบื้องต้น การทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นใหม่ และสรุปผลการทดลอง โดยมีรายละเอียดของการดำเนินกิจกรรมการวิจัยที่ใช้การวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นการศึกษาข้อมูลด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ

จำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้าน โดยใช้สูตรการหาค่าสถิติแบบร้อยละ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ สถานภาพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ร้อยละ (Percentage) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2542) ใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f \times 100}{N}$$

P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชนโดยใช้สูตรการหาค่าสถิติค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย1.00-1.50หมายถึงความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย1.51-2.50หมายถึงความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย2.51-3.50หมายถึงความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย3.51-4.50หมายถึงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย4.51-5.00หมายถึงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชนโดยใช้สูตรการหาค่าสถิติค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย1.00-1.50หมายถึงความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย1.51-2.50หมายถึงความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย2.51-3.50หมายถึงความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย3.51-4.50หมายถึงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย4.51-5.00หมายถึงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

1. ในส่วนของกรวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เป็นหลัก โดยมีกรเปรียบเทียบข้อค้นพบของปรากฏการณ์ที่ทำการศึกษากับแหล่งข้อมูลต่างๆ (Data Sources) โดยใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) เพื่อเป็นการเปรียบเทียบและตรวจสอบความแน่นอนของข้อมูล